Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 88 — ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 18 ԱՊՐԻԼ 1884 (Ն. Տ.) 30 ԱՊՐԻԼ — 5 ՐԻՃԷՊ 1301

ԳԱՅՄԱՆՔ
Ծանուցման տող մը մի անգամ համար 3 դուրուշ երկու անգամ համար 2 դուրուշ է. առելի անգամներու համար փոքր զակարկերեն կրկայ։
Օրագրոյս վերաբերեալ Նամակ կամ որեւ իցէ գրութիւն պ որ. ուղղել
«Առ խմբագրութիւն ԱՐԵՒԵԼՔ օրագրի»
ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ Գալաթիա, Իզմիրլի օղլու խան, թ. 19.
Իսկ զառանցերուն հետեւեալ հասցէին՝
درعلیه ده غلطه ازمیرلی اوغلی خانده ۱۹ نمره‌لی
مدیر اداره‌سی غزته‌سی {ارمنی}

40 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ համար	Տարեկան դամեկան	արծաթ	200
« «	Վեցամսեայ	« «	100
« «	Եռամսեայ	« «	50
« «	Ամսական	« «	20
« «	Հատու	« «	1
Գաւառաց համար	Տարեկան	« «	240
« «	Վեցամսեայ	« «	120
« «	Եռամսեայ	« «	60
Օտար երկիրներ	Տարեկան	Ֆրանք	36
» «	Վեցամսեայ	«	22

Դուրս դրկուած լրագրաց համար ծախքը Խմբագրութեան վրայ է։

40 ՓԱՐԱ

Կ. ՊՈԼԻՍ
ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 18 ԱՊՐԻԼ

ԱՐԴԻ ՏԱԳՆԱՊԸ

Անհնար է ծածկել ազգային արդի կացութեան ծանրութիւնն։ Ազգային ժողովը, երբ այս ուրբաթ դումարի, իր առջեւ պիտի գտնէ տագնապալից վիճակ մը, որդ նմանը կը կարծենք թէ երբեք չէր տեսնուած։ Ոչ ևս խնդիր է թէ Թուրքիոյ Հայք ինչ ձեւով պիտի մասնակցին իրենց Ընդհանրական Հայրապետի լիազորութեան. — Խնդիրն այն է թէ Թուրքիոյ Հայք երբեք պիտի վայելե՞ն իրենց մասնակցութեան իրաւունքն։ Այս նկատմամբ Պ. Օնուի յայտարարութիւնը, զոր բաւական մանրամասնօրէն ծանուցինք մեր շաբաթ և երկուշաբթի աւուր թիւերով, մեծ յուզում և ցաւ պատճառեցին ի Կ. Պոլիս, և անշուշտ նմանօրինակ տարաբութիւն մը պիտի գործեն ամեն Հայաբնակ տեղեր ուր կարդացուին կամ լսուին։ Համայն Հայ Ազգը, թէ՛ ի Թուրքիա և թէ՛ կը համարձակինք ըսել՝ ի Ռուսիա, դառն վշտով և տեսակ մը զայրոյթով պիտի խմնայ թէ ռուս կառավարութիւնն որոշած է Կաթողիկոսական խնդրոյ մէջ այնպիսի ընթացք մը բռնել որ Թուրքիոյ Հայք չկարենան մասնակցիլ իրենց Հայրապետին ընտրութեան։ Ռուս կառավարութիւնը միւնոյն հարուածով կը մերժէ մեր Սահմանադրութիւն, կը փոքրէ մեզ ընդունել տալ իր Պատրիարքն, որոյ դէմ միշտ բողոքած են Հայք, և միանգամայն, գէթ ներկայ ընտրութեան մէջ, կ'ուզէ ջնջել մեր ձայնն ու քուէն։ Կը մերժէ մեր Սահմանադրութիւնը, դառաւոյց ներկայացուցչ չճանչնալով Ազգային ժողով մը, որ քառորդ դարէ հետէ, նոյն իսկ դառաւոյց հաւանութեամբ, կը վարէ զայս երեսփոխանական պաշտօն, Տեղութեան և Ազգին կողմէ հաւատարակէս ընդունուած լինելով, և որոյ սոյն հանդամանքը նոյն ինքն ռուս կառավարութիւնը ճանչած էր 1866ին։ Ճնշում կը բանեցնէ մեր վրայ որ Պատրիարքն ընդունինք, հակառակ պարագային մէջ սպառնալով կերպիւ իւիր բաժնել զմեզ Հայրապետութենէն։

Եւ երբորդ, թոյլ չի տար որ Էջմիածնի Հայրապետին ընտրութեան մասնակցինք, ըստ որում գիտէ թէ միայն Կաթողիկոսի ընտրութեան մասնակցած լինելու համար չենք կրնար ընդունիլ Պալաժենեան, Հայ Եղեղեցւոյն այնքան վնասարար օրէնք մը։ Թոյլ չի տար, կ'ըսենք, որ մեր Կաթողիկոսին ընտրութեան մասնակցինք, գիտնալով որ, եթէ հաւանինք իսկ Պալաժենից տարմադրութեանց համաձայն շարժիլ, չպիտի կրնանք իրապէս մասնակցիլ Կաթողիկոսին ընտրութեան։

Այս վերջին կէտի վրայ մանաւորուշադրութիւն կը հրաւիրենք։ Զի կարծուի թէ, Պալաժենեան ընդունելով գէթ ընտրական մասին մէջ, Կաթողիկոսի ընտրութեան մասնակցած կը լինի։ Ցաւեմ մեր 63 վիճակներէ երկերկու պատգամաւոր պարտին երթալ Էջմիածին, այդ մին է Վիճակին Առաջնորդն և միւսը՝ վիճականոց կողմէ ընտրեալ աշխարհական մը։ Այս պատուիրակք, ըստ Պալաժենիոյ, երբ եղանակաւ կը մասնակցին Էջմիածին կատարելի ընտրութեան. — Կա՛մ անձամբ ներկայ գտնուելով, կա՛մ մէկ մէկ փոխանորդ կարգելով ի Ռուսահայոց՝ Էջմիածին ներկայ գտնուելու, կա՛մ նամակաւ դրկելով իրենց քուէներ։ Անձամբ ներկայ գտնուելու համար, այս անգամ ժամանակն անցած է. (Էջմիածնի վերջնական ընտրութիւնը մայիսի առաջին շաբթուան մէջ պիտի կատարի, եթէ խմստան անօրինութեամբ մը չյետաձգուի վերջին ժամուն՝ ցկարդադրութիւն Թուրքիոյ Հայոց խնդրոյն,) բայց եթէ անցած իսկ չլիներ, հեռաւորութիւններն և ուղեւորութեան դժուարութիւններն ու ծախքերն այնչափ մեծ են, որ դառաւոյցի պատուիրակներէն խիստ քիչեր կրնան անձամբ ներկայանալ։ Անկարելի է այս։ Փոխանորդ կարգելու մասին, ոչ նուազ ակներեւ է թէ մեր 63 վիճակաց 130 պատուիրակներ նոյնչափ փոխանորդներ չեն կարող գտնել Էջմիածնի կամ Ռուսիոյ Հայոց մէջ։ Առ այս, հարկ է որ մեր դառաւոյցի եղբարք սովրին նախապէս թէ սահմանադրվեն անդին ինչ տեսակ մարդիկ կան այսպիսի պաշտօն մը կատարելու կարող, յարմար և կրկնապէս ցաւալի են, յիշելով թէ, նոյն ինքն Պ. Օնուի խօսքով, կարելի է համոզել զինք թէ իւր առարկութիւնք անհիմն են, և արդարացի փաստերով ջրել իւր դիտողութիւնները, բայց և այնպէս անկարելի է ռուս կառավարութիւնն ետ կեցընել իւր անդառնալի որոշումէ։

Ի՞նչ ընթացք հարկ է ուրեմն բռնել Պ. Օնուի յայտարարութիւններէն յետոյ։ Այս հարց պիտի ներկայանայ հարկաւ Ազգային ժողովոյ ուրբաթ աւուր նստին, թէև պաշտօնապէս յիշատակուած չէ Օրակարգին մէջ։ Անկարելի է որ, մինչ Ազգն այսպիսի տագնապալից խնդրոյ մը առջև կը գտնուի, երբ իւր մեծագոյն իրաւունքներ և կենսական շահեր ի վտանգի են, Ազգային ժողովն այդպիսի ժամանակի մը մէջ ի նիստ հրաւիրուելով, բնաւ չմտածէ այդ վիճակի և այդ վտանգի վրայ, և չխորհի բնաւ տնօրինութիւն մ'ընել։ Ինչ որ լինի Ազգային ժողովոյ կողմէ լինելիք տնօրինութիւնը, կեցմը որոշ կը թուի մեզ.—Հարկ է մինչեւ վերջին աշխատիլ Թուրքիոյ Հայոց մասնակցութեան իրաւունքն անվթար պահելու։ Այս տեսութեամբ, չենք հասկնար թէ Կաթողիկոսական Ցանձնաժողովն ընդէ՞ր ջնջած է Կ. Պոլիսէն պատուիրակ դրկելու մասին Ազգային ժողովոյ որոշումն, և Մակար Սրբազանին հեռագիր մը գրել և տեղեկագիր մը դրկել բաւ համարած է։ Եթէ ռուս կառավարութիւնն որոշած է միայն երկու քուէի իրաւունք տալ մեզ, առ Մակար Սրբազան դրկուած թուղթն ուրիշ բանի չծառայեր բայց եթէ երկու քուէի տրժէքով քուէտուփին մէջ ձգուելու, — կամ բողբոջվին մի կողմ թողուելու, — մինչդեռ ո՛չ Ազգային ժողովոյ որոշումն ոչ ալ՝ կը կարծենք՝ Ազգին կամքն այս չէ։ Պէտք է որ դրկենք մեր պատուիրակներ. եթէ անոնցմէ պահանջուի միայն երկու քուէ տալ, հարկաւ չեն ընդունիր, կը բողբոջեն, ոնվաւեր կը հրատարակեն առանց իրենց մասնակցութեան կատարուած ընտրութիւն մը, և կը քաշուին կերթան, և Ռուսիոյ Հայք, այդ դերադոյն վայրկենի մէջ իրենց աչքերն և ուշադրութիւն Էջմիածնի վրայ կեդրոնացուցած, կը տեսնեն թէ ռուս կառավարութիւնն ինչ դիրքի մէջ կը դնէ Թուրքիոյ Հայերը.—կա՛մ երկու քուէ տալով ուրանալ իրենց Սահմանադրութիւնն և իբրև Ազգին մեծամասնութիւնն իրենց դոյութեան իրաւունքն, կա՛մ բնաւ չմասնակցիլ Կաթողիկոսին ընտրութեան։ Այսպի՛ս բռնութեան մը դէմ այդպիսի ընթացք մը մեր կողմէ՝ իւր նշանակութիւնն ունի, և գոնէ մեզ թոյլ կուտայ վերապահել մեր իրաւունքներ որոշ և հանդիսաւոր եղանակաւ մը, մինչդեռ կարի յոյժ կը կասկածինք թէ Մակար Սրբազանի դրից մէջ դրուողնանձի մը խղճին թողուած պաշտօն մը հեռի է այդպիսի խմստ մ'ունենալէ։

Եթէ ռուս կառավարութիւնը պիտի մերժէ մեր քուէները, թո՛ղ մեր պատուիրակները մերժէ ֆիզիքական այժով, և բոլոր աշխարհ իմանայ թէ Թուրքիոյ Հայք, իրենց մէկ անժխտելի իրաւունքը կատարած պահուն, իրենց Եկեղեցւոյ պետն ընտրելու առթիւ, յայտնի բռնութեան մը զոհ կերթան այնպիսի կառավարութեան մը կողմէ, որ երբեմն չափազանց հոգածութիւն ցոյց կուտայ Թուրքիոյ Քրիստոնէից իրաւունքներուն։ Բայց, յանուն Աստուծոյ, թո՛ղ այս ծանրակշիռ խնդիր հեռագրի կտոր մը տուփի մէջ — կամ գուբի մէջ — մէջ նետելու չվերջանայ։ — Այսպէս կը հասկնանք մեք Թուրքիոյ Հայոց պարտականութիւնը ներկայ պարագային առջեւ։ Իսկ թէ մեր պատուիրակաց ալ մերժումն յետոյ ի՞նչ ընթացք պարտինք բռնել, այս մասին մեր անձնական դատողութիւնները էինք շաբաթ աւուր Տեսութեամբ։ Բայց ինչպէս Սերվիչէն էֆէնտին ալ դիտած է, պէտք չունինք այսօրուընէ իսկ վերջնական որոշումը տալու այդ ծանրագոյն պատասխանութեան նկատմամբ։

ՑՈՒՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Մեր Ցոյն պաշտօնակիցը կը շարունակեն վիճաբանել հրաժարեցուցեալ Պատրիարք Յովակիմ Սրբազանի ընթացքին վրայ։ Նեղսոս, Ալէքսիս և Անաստաս Աստէր կը քննադատեն Ն. Սրբազանութեան ընթացքն, որ ուելի կամ նուազ կը պաշտպանուի Աշխի մէջ։ Առաջինք միշտ կը պնդեն սակայն վրայ թէ Պատրիարքն Ցոյն ժողովրդեան Սահմանադրութիւնն ոտնակոխ ըրած է՝ ինքն իւր դիտումն բանակցութեան մտնելով կայսերական կառավարութեան հետ, և աղգային և եկեղեցական առանձնաշնորհումները գերելու հիման վրայ կարգադրութիւն մ'ընելով։ Աշխն այս մտնաւոր բանակցութիւնները խոհեմութեան և խորագիտութեան գործ մը կը համարի։ Աւտրիկ քաղուած մը վերջին յօդուածէ մը, զոր Նեոս հրատարակած է իբրև պատասխան առ Աշխ։ Մեր Ցոյն պաշտօնակցին ինչ ինչ բացատրութիւնները նոյնութեամբ կը պահենք իբրեւ հետաքրքրաշարժ։

«Բաւական ժամանակէ ի վեր քանի մի չրջաններու մէջ այնպիսի չխոթ գաղափարներ կը տիրեն, որ Ազգն իրաւունք ունի զարհուրանք հարցնել իրենց թէ արդեօք այս գաղափարաց չխոթութիւնն ազգային առանձնաշնորհմանց խնդրոյն հասած վիճակէն յառաջ եկած է, թէ այս ինչ կամ այն ինչ անձին վրայ իրենց ունեցած համակրանաց արդիւնք է։ Զիրենք անկեալ Ս. Պատրիարքին պաշտպան կարգած անձինք ազգային սոյն կենսատու խնդրոյն վրայ փոյթ չունենալով՝ սուտաւոր քառերով և ոճերով Ն. Սրբազանութեան քաղաքապետական ճարպիրութիւնը, բարձր հանձարն, ընթացից նրբութիւնն, արտասովոր և անզուգական ձեռներեցութիւնը ներբողելէ չեն դադրիր, և այնպէս ներկայացնել կ'աշխատին զնա որ կարծես թէ իւր վրայ մատերս նոր և չորս հարիւր տարվի կլորիկ քանակութեամբ սուրբ Հոգի մը իջեր է։

«Մեք չենք ուզեր երբեք հակաճառել Ն. Սրբազանութեան այս հաղուագիւտ առաքինութեանց վրայ, այլ միայն կը փութանք յիշեցնել թէ այն ազգեր որք իրենց դոյութիւնը կը զգան, այդ ազգք որք պատմութիւն ունին, յորում կը տեսնուի որ ոչ՝ որ բարձր հանճար՝ ազգային հանդուէն լաւագոյնս կրնայ դառնալ ազգին կենսատու շահուց և իրաւանց վրայ, եւ թէ ո՛և է բարձր հանճարի մը երբեք հեռելի չէ եղած ազգային հանրման հակառակ վարուիլ. այն ազգեր, կ'ըսենք, որոց խորհելու ասպարէզը սահմանափակ չէ, իրենց իշխանաց կամ կառավարողաց առաքինութիւններն յարգելով հանդերձ, կը դատեն և կը դատապարտեն զանոնք երբ նշմարուի որ Ազգին ընդհանուր շահուց և համակրանց հակառակ ընթացքի մը կը հետեւին։ Ներքոյական մեծ ազգաց մէջ այնպիսի անձինք կան որք հանրախարսիկի վարկ ստացած են, անձինք որ ամենամեծ ծառայութիւններ մատուցած են իրենց ազգին։ Ամենայն ինչ ի՞նչ է նոցա դէմ։ Ամենայն ինչ՝ ինչ որ ազգին ի նպաստ է

բունց Հայրենեաց, որոց հետ յոյժ ծաղրելի պիտի լինի մեր հանձարին բաղդատումն, անձինք՝ որ յորժամ հիւանդանան՝ հանցն աղքը պինք հիւանդացեալ կը համարի, սակայն և այնպէս այս անձինք եթէ ամենափոքր տկար մ'ըլնեն և տակաւ ինչ ազդին ընդհանուր հաճոյանան դեմ վարուին, անմիջապէս իրենց պաշտօնէն կը մերկուին, առանց զատամ եալ և պատուական արտօնիներ տրուածքերելու և դիրենք հրաժարեցնողաց դեմ հայհոյանաց հայծակներ արձակելու, այլ վեհանձնաբար ազգին համարման տակ հնազանդելով՝ կը վարեան յոժարաբար միանալ իրենց յաջորդին հետ և մշտապնդաբար կ'օգնեն նմա իւր գործին մէջ, որով ուղղած կը լինին իրենց վարին ազգին տակ։ Անցեալ ունեցող բոլոր ազգաց պատմութեան մէջ նոյնորինակ բաղմաթիւ դէպքեր կը գտնուին։ Մեր ազգ յարդեց և միշտ կը յարդէ յարդանաց արժանի անձերը, սակայն երբեք ո՛չ և է արատաւոր հանձարի չիներեց՝ իւր շահուց և իրաւանց դեմ ամենափոքրիկ շեղումի մը։ Որքան արժանիք ընծայուի Յովակիմ Գ. Պատրիարքին արատաւոր հանձարին, և իւր վրայ մեծագոյն ճշդելորոց հարիւր տարի կրելի քանակութեամբ սուրբ Հոգւոյն, դարձեալ նա պարտի ունենալ ԾԱՆԵՐ Զ.ԲՆԶԻ բարձր առաքինութիւնն ալ, և զոյս ունենալով անտարակոյս ենք որ սատակի կը տրամի և կը վիրաւորուի իւր սիրտ երբ կը տեսնէ իւր փառասիրաններու ոյնքան աղմուկ, որով մինչև մարդ ապաշաւութեամբ ատաւածացնել կը սքանչի՞ք, այսու որքապիղծ եղծանիւ Ազգին և Եկեղեցւոյն ճշմարիտ փրկիչներուն տառերները կ'անարդեն, Ազգին և Եկեղեցւոյն փրկիչներուն, որք յոյժ ճարտար եւ անբնարին պարագայից մէջ, մինչև իւր Արքաղնութեան օրերն, անպարագրելի զոհողութիւններով Ազգին եւ Եկեղեցւոյն իրաւունքներն անվնաս պահեցին։ Յովակիմ Ս. Պատրիարքն ո՛չ ունի և ո՛չ կրնայ ունենալ այն արժանիք որով կարենայ հանիլ տանց հասած բարձրութեան, այլ ընդհակառակն, զատ դի Ազգին եւ Եկեղեցւոյն խրեն յանձնած ամենանուիրական իրաւունքները փոխանակ՝ իւր նախորդներու օրինակին հետեւելով ամենայն զոհողութեամբ պաշտպանելու, իւր հետեւած ամենրեվի ընթացքով զանոնք իրենց բարձունքէն յերկիր խոնարհեցուց։ Յովակիմ Ս. Պատրիարքն իբրև մարդ մեղանչեց, և այս իւր մեղանչանաց քաւութիւնը խոնարհ և սրտագին զղջմամբ կ'ընայ գտնել Ազգին եւ Եկեղեցւոյն առջեւ։ Յովակիմ Ս. Պատրիարքին պաշտպանեն եթէ կ'ուզեն եկեղեցական պատմութեան մէջ անոր անուան կցած արատը մաքրել, պարտին մեր բանաբար յիշեցնել իւր տիկարութիւնն եւ Ազգին և Եկեղեցւոյն դինք բարձրացուցած ամենամեծ եւ նուիրական պաշտօնին մէջ անարժան հանդիսացած լինելն։ Յովակիմ Պատրիարքն առանձնաշնորհմանց խնդրոյն ծագմանէն ի վեր Ազգին և Եկեղեցւոյն ընդդէմ հակառակ հանգամանքներ պատայացուցայնպէս որ Պատրիարքարանին երբեմն վաղչական մարմիններն ստիպուցան կրնայի ասչառանաց ենթարկիլ, այսինքն մի կողմէ կայսերական խնդրոյն վերաբերութեամբ բացատրութիւններ տալ և միւս կողմէ Ն. Արքայութեան միակողմանի և ի ծածուկս գործածներն ուռնայացնել ուշխատել։ Դարձեալ եւ դարձեալ կը կրկնենք, այն անձինք որ Յովակիմ Ս. Պատրիարքն ատատածացնել կը ջանան, ո՛չ միայն Ազգին մեծ պատա կը բերեն ասչառիս տալու, այլ նաև կ'արդիլեն զնա իւր պարին մէջ զղացած մեղանչանաց զղջումն ընելէ Ազգին և Եկեղեցւոյն առջեւ, և ներման արժանանալ։ Առ այժմ մեր ազգերը վերջացնելով, զայս եւս պատանեմն կը համարինք ասել թէ Յովակիմ Ս. Պատրիարքին սահմանեալ բարեկամաց իրեն հասուցած չարիքն՝ իւր բոլոր թշնամիներ միացեալ չեն կարող երբեք իրեն հասցնել։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Տիարպէքիրի Ս. Կիրակոս եկեղեցւոյն վերաշինութեան գործն աւարտած լինելով՝ մեծերս օծման ու բացման հանդէսը կատարուեցաւ ի ձեռն Հրաշէոբ մեծանուանեալ Մբ. կրբարիչ եպիսկոպոսի Տիգրանեան։ Արդ՝ յիշեալ քաղաքին և աւրիշ կողմերի բազմաթիւ կը հասնին Տիգրանեան Սրբազանի դէմ, ծանուցանելով թէ Ն. Գերապատուութիւնն եկեղեցւոյն օծման հանդիսին հրաւիրած է հռոմէական եկեղեցականներ, և նոցա գործակցութեամբ կատարած է օծման արարողութիւնը։ Կը լսեմք, թէ մինչև առ Կրօնական ժողովն հասած են բազմաց ձայներն, Տիգրանեան Սրբազանի այս վարմանց համար։ Սուրբ Կիրակոս եկեղեցին քանի մը տարի յառաջ պրեցաւուեր եղաւ, և յայնժամ կասկածներ լինելով թէ չարամիտ անձինք գիտմամբ հրդեհած են, Պարիսիարքարանն առաջարկեց կայ եբարեան կառավարութեան՝ քննութիւնն ամենայն խնամով ու խստութեամբ յառաջ տանիլ, և արդարեւ քննութիւնն բացուեցաւ, սակայն մինչեւ ցարդ յայտնի եղած չէ արդիւնքն։ Եկեղեցին վերականգնեցաւ հանդանակութեամբ։

Ամասիայ Առաջնորդ Արժ. Տ. Գրիգոր Ծ. վարդապետ Խօյտամեան այս օր խառն ժողովոյ կներկայանայ, որպէս զի բացատրութիւն տայ թէ ի՞նչ պատճառաւ յանկարծ և առանց հրամանի Պատրիարքարանի թողուլ Ամասիոյ վիճակն ու լքանելով ժողովարդը՝ մայրաքաղաքս եկաւ։ Տ. Գրիգոր վարդապետ ի բացատրութիւն հրաւիրեցաւ՝ Պոլսոյ մէջ տեսնուելուն պէս, բայց քանի մ'ամիս անցաւ, և ահա տակաւին այսօր պիտի տայ բացատրութիւնը, եթէ արդեաք մը չպատահի։

Կրսուի, թէ մեծերս Ամասիայ վիճակի եկեղեցականաց ստորագրութեամբ գիր մը հասած է առ եկեղեցական Համագումար ժողովն, և Կրօնական ժողովոյ յանձնուած է, որով կամենանան Տ. Գրիգոր վարդապետ Խօյտամեան թէ վիճակին ազգային տնտուկին յանկարծ գրուածքն ունենայ, մինչեւ իսկ Եգիպտոսի խնդրոյն երեւմտեան մասին համար։

Բաց իսաղական դեսպանէն, հռոմայն դեսպան երկուշաբթի Բ. Դուռն երթալով՝ արտաքին գործոց Նախարարին հետ տեսնուեցան։

Կրսուի թէ դատաւոր մէջ 90 նախկին պիտի բացուին մանչական մանկարան համար, ըստ կարգադրութեան կրթական պաշտօնատան։

Բուլղարիի երկաթուղեայ ընդհանուր տնօրէն Պ. Ալէն՝ որ Բուսճուգ գացած էր՝ Վարնա–Բուսճուգի երկաթուղոյ գիծը տեսնելու համար, վերադարձաւ ի Պոլիս։

Մարիոյ կաստակ Ահմէտ Համտի փաշա Պէյանէն Բէմմ շրջեցաւով Թարապլուս–Շամ գացեր, և կատարեալ ընկերութեան գործունութիւնները տեսնելով գոհունակութիւն յայտնելէն յետոյ՝ Թարապլուս դարձեր ու գաւառին վիճակին ջրընութեան ձեռնարկեր է։

Մեղեմանները ծանուցուած էր, թէ յանձնաժողով մը պիտի կազմուի քրդապետին բժշկական վարժարանը ընդարձակելու, դասախօսութիւններն կարգադրելու և կատարելագործելու, և հիւանդանոց մը և ակնարուեստական յարկ մը շինելու համար։ Այս օրերս կազմուած է այս յանձնաժողովն, և անդամք են բարձրագոյն վարժարանաց վիրաբուժ Ազիզ պէյ, Միրզայ Յակոբ պէյ Խանանեան, Ահմէտ պէյ, Հիւսէյին Խայրի պէյ, Մաշհար պէյ, Իպրահիմ Լութֆի պէյ, Վահիտ պէյ, Ֆէյզի պէյ, Շաքիր պէյ, Նայիմ պէյ։ Յանձնաժողովն երեկ առաջին նիստն ըրաւ, և ներկայութեան կը թեկնածուն Մուսթաֆա փաշայի։

Նէճէտի կառավարիչն առ կուսակալն Պաղտատի հեռագրեր է մուտ 1 թուով, թէ յիշեալ գաւառին մէջ չորեքեմ հեռէ յորդ ոմանք ելեւ գալ անդադար, որոց նեմանը տեսնուած չէ երբեք, և դեռ կը շարունակէ, թէ՝ հեղեղներէն փլած մասնաւոր և պետական շէնքերուն քանակութիւնն ճշդիւ յայտնուած չէ, և թէ՝ օդերը բացուելէն յետոյ պիտի քննուին փլած շէնքերն ու նոցա քանակութիւնը։

Փիլիպէի ռուսական հիւպատոսարանի տնօրէն Պ. Սօրօբին, Ս. Անդրեայի խաչի պատուանշանն Բ. աստիճանն տուաւ։

Ա. Բուլղարիի ստիպանութեան տեսուչ Գորչակով զորավարը (Մահիր փաշա) արձակուրդով մայրաքաղաքս եկաւ, և Ռուսիա կերթայ ամառնանալու։

Արտաքին գործոց նախարարի խորհրդական Ցատեան էֆէնտիի նախագահութեամբ Ծանձնաժողով մը գումարեցաւ երեկ մեր քաղաքին մէջ։ Ասոնց քննութեան համար, և մինչեւ երեկոյ խորհրդակցեցան։ Սոյն յանձնաժողովոյ անդամք են Բուլղարիի վիրաբոյժ խորհրդական Պ. Լիմբրամ էֆէնտի և արտաքին գործոց պաշտօնական իրաւագիտական խորհրդական Տաղանք։ Բուլղարիոյ վիրաբոյժ էֆէնտի ալ երէկ Բ. Դուռն երթալով՝ արտաքին գործոց նախարարին ներկայացաւ։

Մնամ ազօթարար
Ի դիմաց Ս. Պատրիարք Հօր
Փոխանորդ Նորին

18 Ապրիլ 1884

ՕՐԱԿԱՐԳ

Ա. Տեղեկագիր Համարակալութեան Դիւանի ի վերայ Ազգային Կեդր. Ելմուտցոյցի։

Բ. Մրագիր Ցիշատակագրի։

Գ. Տեղեկագիր Վարչութեան Ս. Էջմիածնայ մէջ տեղի ունեցած անցեալ մասին (ի պատասխանի Ն. Էֆ. Թիւլպէկեանեանի հարցմանն)։

Դ. Փակումն Ազգային ժողովոյ 1883 Նստաշրջանի։

Ատենադպիր
Ց. ԳՈՒՄՊԷՆ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կը լսենք թէ ֆրանսական կառավարութիւնը կընդդիմանայ եգիպտական խնդրոյ համար Դեսպանախորհրդոյ մը գումարման։

Եթէ անգլիական կառավարութիւնը չկարենայ համձել Բարիզի կառավարութիւն, հանգանական չէ ամենեւին որ Դեսպանախորհուրդը տեղի ունենայ, մինչեւ իսկ Եգիպտոսի խնդրոյն երեւմտեան մասին համար։

Բաց իսաղական դեսպանէն, հռոմայն դեսպան երկուշաբթի Բ. Դուռն երթալով՝ արտաքին գործոց Նախարարին հետ տեսնուեցան։

Կրսուի թէ գաւառաց

Նիս Նոյք, 29 ապրիլ

Զարհուրելի փոթորիկ մը պատահեցաւ Միջագլ Նահանգաց Օհիոյի գաւառին մէջ։ Բազմաթիւ գիւղեր հիմնովին կործանեցան։ Բայի սոսրարան ինաստներէն և տուներու կործանումէն, բաւական մարդիկ մեռան։

ԱՅԺԵՆՆՍ ՀԱՎԱՍ

Պուկրատ, 28 ապրիլ

Թոսոլիք իշխանն և Սպէֆանի իշխանուհին այս առաւօտ Սերբիոյ մայրաքաղաքն հասան։ Ժողովուրդը ջերմ ընդունելութիւն ըրաւ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ԳԱԼԱԹԻՈՑ ԳՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 18 Ապրիլ

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԾԵԹՊԱՅՑ

Օսմանեան Թանսիոլիան

Երկկ երեկոյ զոցուեցաւ...ոսկի	9	32
Գօրաստին զոցուելն վերջը «	9	32
Երկկ Ներքսի մէջ.....		
Ներաւտուն բացուեցաւ..... «	9	35
Բարձրագոյն գին ..... «	9	36
Նուազագոյն ..... «	9	34
Կէս օրին ..... «	9	34
Փոխառութիւն 1865.....ֆր.	60	30
» 1865..... «	55	30
» 1869..... «	49	30
» 1873..... «	44	25
Պոն տէ Թրէզոր.....Անգլ ֆունտ	17	75
Բանկի երեսփոխան.....ֆր.	47	25
Օսպիտալոն տը Լրիօրիթէ »	575	

ԲԱՆԿԵՐՍՊՈՒՐԳ

Սօսիլիթէ ԺԷՆԷրալ...Անգ.ոսկի	4	10
Բրէմի ԺԷՆԷրալ..... Օսմ. ֆրան	7	22
Պանք տը Փէռնս..... « «	6	20
Սօս. Շանժ է վալ... « «	4	32
Թրամուէյ ..... « «	2	91
Ինտ. Ֆիլէ. Եգիպտական	—	
Երկկ Լրիվուն զոցուեցաւ	74	25
Դիվերս զրած չկրաւ	—	
Այս առաւ. բացուեցաւ...	74	30
Կէս օրին նոյն գին	74	30

ԼՈՆԴՐԱ ՎՐԱՄԱՑ

Օսմ. ոսկի..... ՎՐ.	100	—
20 Ֆրանքնոց ..... «	87	26
Անգլ. ոսկի ..... «	110	8
Ռիալից ..... «	51	12
Բալ. Լմներիոյ ..... «	90	3
Ռուսական թղթադրամ..... «	8	83
Թալէր ..... «	19	13
Ֆլորին ..... «	9	05
Սէնտ. արծ. (սարբ.) ..... «	108	9
Հինգնոց ..... «	102	1/2
Մէթալիք ..... «	100	1/4
Պղնձ ..... «	760	—
Թղթադրամ..... «	1600	—
Վեցնոց..... «	102	35

(ԱԺԱՆՆՍ ՀԱՎԱՍ)

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԳՈՐՍԱ

Լոնտոն 28 Ա. ռիլ ժամ 3 վ. 15 երեկոյ

Անգ. զօնսոլիան զոցուեցաւ.....	101 15/16	
Օսմ. « բաց մնաց.....	8 15/16	
« « զոցուեցաւ.....	9	
Օսմ. փոխառութիւն 1865	11 1/8	
« « 1869	10	
« « 1871	67 1/2	
« « 1872	17	
« « 1873	8 3/4	
Փոխառ. 1877.....	79 3/4	
Պանք Օսմանի	16 7/8	
Ռուսական փոխառ. 73.....	92 3/8	
Եգիպտ. միացեալ (բնիկիվ.)	87 5/8	
« առանձն (բրիվիլ ժիլ.)	80 5/8	
Տայրս Սանիթ	64 1/2	
Տօնանիալ (փոխառ. Բոչիլ).....	80	
Հունգ. պարտաթղթի 1877.....	102 3/4	
Փոխանակ. Բարիզի վրայ	—	

Վիէննա 29 Ապրիլ ժ 4 երեկոյ

Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ	121	60
Օսմ. Երկաթուղի	22	
Բարիզ 29 Ապրիլ ժ 3 վ. 45 երեկոյ		
Ֆր. Ռանթ 4 1/2 % . . . . բաց	108	37 1/2
« « 3 % բաց	77	72 1/2
Օսմ. Փոնտ. բացուեցաւ	8	90
« « զոցուեցաւ բրն. կա.	8	97 1/2
Օսմ. փոխառութիւն 1865.....	—	—
« « 1865.....	54	
« « 1869.....	48	—
« « 1873.....	44	—
Օսմ. Երկաթուղի	46	37 1/2
Պանք Օթոման	672	50
Դէլտի Լիոնէ ( )	583	75
» Ֆոնսիէ	1516	25
Բանքոնոմ Լիոնի	1262	50
Սուէզի Ջրանցք.....	2082	50
Ռուսական 5% 1877ի	96	
Իտալական Ռանթ	95	40
Արեւ. Ռուս.(Ռիւս Օրիան.).....	—	—
Եգիպտական միաց. զաց	540	
Սպանիական (արտաքի.).....	61 1/8	
Հունգարական (ոսկի) (քր. կա.)	103	
6 % Հելլենական	423	75
Զէջ Լոնտրայի վրայ.....	25	17
Օսմ. Բէժէի բաժնեթղթերը.....		

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

29 Ապրիլ ժ. 10 վ. 45 երեկոյ

Ֆրանս. Ռանթի 3 1/2 %.....	108 45
Օսմ. «	9 02 1/2
« Երկաթուղի	— —
Եգիպտական միացեալ.....	340 45

ՄԵՏԻՈՐԻԼՈԳԻԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

ԿԱՅՍԵՐԱԳԱՆ Դ ՏԱՐԱՆ Ի ԲԵՐԱ

30 Մարտ (Ն Տ.)

	Ժ.	Վ.
Մարուն արեգական (Առաւօտեան)	5	1
Մուտք « «	6	54
Կէս օր (Միջին ժամով) . .	11	57
Կէս օր (Իսկական ժամով) .	4	59
Մարուն լուսնի (Առաւօտեան)	8.	9 30
Մուտք « «	8.	11 37
Երեւումն լուսնի Մ. Լ. 2 Մայիս.		

Առաւօտեան ժամը 8 ին

Ցնորաչափ (Մոխս երես) . . .	757· 1
Ջերմաչափ	10· 3
Դուազագոյն ստուիճան . . .	3 · 9
Բարձրագոյն « երեկուան	16· 5
Խոնաւութիւն 0/0 . . .	84
Բարձրութիւն անդրեւի 24 ժամու	
միջոցին հազարորդականիր	6, 0

Ուղղութիւն հողմոց, հիւսիս. Արեւմտեան։

ԱՊՐԻԼ 29ԻՆ ՎԻՃԱԿԸ

Ծանրաչափն իջած է Ադրիանոպի եւ Արշիպելագոսի։ Հոմն հիւսիսն անձրեւ խառն և ուժգին կը փչէ Միջերկրական ի վրայ։ Հարաւային հովը բաւական այժգին է և անձրեւախառն Արշիպելագոսի վրայ։ Հիւսիսային հովն ուժգին է յՕռէսա և ի Դարդանէլ։ Բարեխառնութիւնն է 8 առ. Ֆեան յՕռեսա, 7 ի Վիէննա, և 3 ի Բեղրատ։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆԵՐ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

Սերատատ, 3 Ապրիլ

Մեծաւ զարմանօք կարդացինք Արեւելի 60րդ թուոյն մէջ թէ Կ. Իւիրոյ կաթողիկոս Մկրտիչ Սրբազան յետ զանգատելոյ Բ. Դրան Ազգ. Պատրիարքարանի նիստումանէ՝ զանգատեր է նաեւ թէ Սեբաստիոյ Առաջնորդ Գէորգոս Սրբազան Կ. Իւիրոյ թեմերն կը միացնէ Լիմասոնի թեմերուն հետ։

Սրբազանս բաւական բան չունք գրաներ՝ արժանապէս նիստրագրելու «Վէճտրան»ին այս ապերախտ ուղղութեան ցաւի պարագաներ, ինչպէս նաեւ յայտարարել մեր սրտի դառն ցաւը, և անշուշտ ըլլալով թէ Ազգ. Կեդրոնական Վարչութիւնն ազգասէր սիրտի պարտաւորեալ Ազգին հանրական շահերն, պարտաւորեալ հերքելով Կ. Իւիրոյ Գահանիստն այդ անիրաւի զանգատներ, մենք կ'անցնինք մի քանի խօսք ընել Ներսին Ամենապատուութեան այն անտեղի զանգատանաց համար, որ քաղաքիս Գեր. Սարաֆեանցի կը վերաբերի։

Եւ այս առաջին անգամն չէ, որ կ'տեսնենք Մկրտիչ Կաթողիկոս զԱռաջնորդն Սեբաստիոյ, այլ ամէնից չորս ամիս յառաջ ալ յաստուկ դրութեամբ մի քաղաքիս Վանեցի Կոստանդին բողոքած էր թէ, Պետրոս Սրբազան Կ. Իւիրոյ թեմերէն Կ. Բերիր, Տարէնտէի, Մանճիլդէի, Սվիսիի և Վանի ու Էմիկի Դանիէլեան ազգային տարեկան տուրքերն բռնութեամբ կը հաւաքէ, և ընդդիմացողներուն ալ կ'սպառնայ թէ կատաղութեան ասկնա Չեր զրածներն չեմ պատասխաներ, և թէ «Օտար տերութեան մը իշխանութեան տակ գտնուող կաթողիկոսութեան մը իրաւասութեան ենթարկել կ'ուզէ յԵնով տեղերն»։

Ցաղմամբ Գեր. Պետրոս Սրբազան քաղաքիս դիւզերէից այսպէսութեան գացած ըլլալով Մկրտիչ Կաթողիկոսի այդ ամբաստանագիրը Վանեցի Կոստանդի կողմէ իրեն հաղորդուած, և Ներսին Սրբազութիւնն ալ արժանաւոր հերքում մի յղած էր։ Իսկ այս անգամ Ն. Ամենապատուութիւն իւր այդ անիրաւի ամբաստանութիւն Բ. Դրան առջեւ վերտեղի կրնիսի, և ապրպանի օրաթերթի մի հրատարակագրի ըրած լեռնուն, արդարութեան զարեաք տեսնելիք պարտել ճշմարտութիւնը։ Անոնց յառաջ Մանճիլդէի հրամարեալ Առաջնորդ Զաքարիա Եպիսկոպոսն տեղացն Վանուց հաշիւներն պահանջելու համար Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէն եղած կրկին հրամանագրոց վրայ Պետրոս Սրբազան Կ'սիրիսի ուղեւորիլ ի Մանճիլդէ։ Սակայն երբ Կ'ապի-Մաղրաց գիւղ կը հասնի, տեսակցելով Զաքարիա Եպիսկոպոսի հետ, և ձիրան տարկութիւնն ուսնելով նու կը դառնայ դէպի Սեբաստիա՝ վիճակային գիւղերն, և գանոնք այցելելով, ուր ուրեմն Սեբաստիա կը վերադառնայ։

Այս է առաջի բոլոր իրողութիւն։ և սակայն Ամեն Մկրտիչ Կաթողիկոս չենք գիտեր թէ ոչով և ինչ նպատակաւ կը յանդգնի բացարձակ առութիւններ տալեր՝ պարծանագրելով անիրաւանալ թէ Պետրոս եպիսկոպոս Կիւրինի և չքնաղագոյն դրանական տուրքերն դէպ կը հաւաքէ, սարսռանքներ դէպ, Կիւրինոյ թեմերն տասը տերութեան մը հպատակ կաթողիկութեան հետ միացնել կ'ուզէ եւայլն։ Մինչդեռ Գեր. Պետրոս Սրբազան ոչ ի Կիւրին և ոչ այլուր բնաւ ոտք կոխած չէ այդ պիսի բան մը պատանելու համար։ ոչ ասուռնալք ըրած և ոչ Կ.Իւիրոյ թեմայնոց երեսը տեսած։ Արդեւք նոյն ինքն Մկրտիչ Կաթողիկոս չէ՞ր ասիցէ զրեթէ երեք տարի յառաջ երբ Սեբաստիա եկաւ, տեսնելով Սեբաստիոյ Առաջնորդն գործունէութիւն, և նկատելով Սեբաստիոյ Վիլայէթի կարեւոր դիրքն, ինքնաբերաբար տաղարիցն Պետրոս Սրբազանի, Կիւրինի և չքնաղագոյն վերաբերեալ քաղաքական գործերն անոր ներկայացուցիչ մինչ տարի կառավարութեան, և այս նպատակաւ Արմ. Ցաշմանէս վարդապետ Կիւրինի իբր Առաջնորդ տարաւ։ Ռ.

Տրապիզոն 10 Ապրիլ

Տեղւոյս Առաջ. Տեղապահ Ս. Հայրն՝ գիտնալի թէ տեղւոյս Ազգ. զործոց դարձուածքներէն դեռ մնացեալ մնալով՝ զիրաւ կը հաւատայ ամէն անոնց խօսքին որ իրենք զրենք ազդեցիկ անձեր կը ներկայացնեն, որոյ՝ հետեւեալ խնդրոյն տակիւ բանած ընթացքն կարգացուցած իմ կարծիք։

3–4 ամիսէ ի վեր շրջանակներէն կուգայ զիւղի ապրպոյց մէկ մասը տեղւոյն հիմաւորոյ տիեան քահանայի դէմ բողոքած է, նորա ունեցած զրամնոց համար։ և միանգամայն առաջնորդական այցելու քահանայ մը խնդրելով Թաւատրան Կրօն. Ժողովէն։ Գաս. Ժողովն հաշտարարութիւնն կը յայտնեմք վերոյիշեալ Ազնուական Տիկնայց և՝ կը սիրենք յուսալ թէ ասկէ վերջն ալ իրենց ազատութիւնն չպիտի պանան դատարարութիւնն մեծ զործին համար և պիտի աշխատին իրենց սէս բարի և ազդասէր մայրեր պարարտանել։

ՀՄԵՐՈՒԻԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԵՐ

(Տե՛ս «Արեւ-Լիս» Թիւ 85)

Գ.

«Բեթերսպուրգ, Մայիս, 1834

«Մեր զործը կը յառաջադիմէ և կը հաստատուի. մենք՝ անդրանիկք՝ կը մասնանք նպատակին, և ահա մեզի կը հետեւին աւելի բազմաթիւ խուժաներ առաջին տարուան զասատան մէջ։ Նոքա հասան մի և նոյն հաւաքով՝ մի և նոյն անձնուրացութեամբ։ պէտք է չարուն նակենք առանց ընկրկելու՝ աշխատանքի բարի օրինակն իրենց տալու։ . . . Մեր կեանքին ամենէն խիստ մասը՝ միաբերանութիւնն է և առանձնութիւնը . . . Չկայ բան մը բաց ի մեր ուսուցիչէն։ Ամենայն օրը դասատան մէջ կ'անցնի։ Ի դարձին, փարձակին դասին վրայ կը խօսուի, մինչեւ կէս գիշեր կամ ժամը մէկ, զրքերու մէջ սուզուած ենք։ Միայն ներարդեր և խորհրդ, միայն այդ ճանչել աշխարհիս վրայ, այդով ուզղը բռնագրօսել թերեւս չափազանց է, կան փարիկանոներ ուր այնքան մտածութիւնս կը ձգտի մի և նոյն առարկային վրայ, որ երկիւղ կ'զգամ, այնպէս կը թուի թէ ոչ պիտի խելագարիմ։ . . Զուտ ինչք մինչեւ զրագիր առանալու, ժամանակ չի կայ հատարակաց զրքասուներն երթալու, երբեմն փողոց կ'ելնենք անցորդներու խօսակցութիւնը լսելու։ այսպէսով կ'իմանանք թէ ինչ կ'անցնի այդ հոր Թուսատանին մէջ՝ որու մասին այնքան ապէտ ենք։ Մեր երազը՝ որ դրժուած է կատարել, հարիւ հաղ իրիկուն մի թատրոն երթայն է։ զորա համար պէտք է որ ուսանողք հանին մեզ տեսնելու և մեր ամուսնոն երթայ փարձ։ Ես հանեցինք մի քանին, հոքա որ մի և նոյն տան մէջ կը բնակին մեզ հետ։ երբեմն կուգան մեր ժողովներուն, օրանիք մը կը սեբեն որ հաստաբեկներու պէս կը լսեն։ լսելիք կը պատմեն մեզ։ յաւ ապրք են։ բայց տեսէք է զգուշութեամբ վարուինք իրենց հետ, փոսն մի ուշարտ, որ կեն թատրութեամբ մեզ կը դրպարտէ, այս բարբարոսին եղբայրական յարաբերութեանց վրայ կը սեբի։ անեղծելի է ընդունել սոյ թէ մեր սեռին յատուկ մտածմունքներն կ'անհետանան կամ բնաւորութիւնն կը փոխեն ուսանելու բաւարար կամանց սրտին մէջ։ — Այն արհատագեալ ստրածեաց հոգեստ՝ այս տխուր մարդոյն ընկերութեան մէջ որ իր տատերութեանը մեզ կը հայածէ, ոչ մէկ տեղ չնեսայ իմ զարէս, հատատագիք ինձ, ինչ որ ուշարտիք անկարգութիւն կը կոչէ։ Իրաւ է որ իմ ընկերս հեաց ոմանք յարմար դատեցին իրենց կեանքը միացնել իրենց նման պարկիշտ աշխատողաց հետ։ չատերն այդ կատարեցին սովորական արարողութեամբ, ոմանք այդ արարողութիւնն ասելով հանարիցան, անուշտ լսելի պատճառներով որոնք չեմ ուզեր ես դատել։ Ամենն ալ, այս տեսակ խնդրի մէջ հանդարտ և անդրդուելի զրաստութեամբ, արժանաւորութեամբ և վեհանձնութեամբ վարուեցան, սկսք եղածէն աւելի կարեւորութիւն չտալով այդ անձնական կարգադրութեանց, այնուհետ կեանքի մէջ որ հատարկաց օգտին նուիրեալ է։ . . . Բայց չատ կանուխ է այս խնդրոց մէջ ուսանիլն դատարարութիւնը վերանորոգել Լանալ, արդիւնք զայն որ բարոյական նշանակութիւն տայ մեքենական կեանքի ամենէն պարզ երեւոյթներուն։ . . . Շա՞տ կանուխ է։ . . . .

— —

Ե.

Բեթերսպուրգ, Յունուար 1876

Ներեցէք ինձ եթէ սակայն չեմ գրեր ձեզ։ Մեր օրերուն միակերպ չարաւնակութիւնը ձեզ համար հետաքրքրաշարժ չէ։ Երեք տարի է մեր, մեր օրերը կրնան կրնին և կը վերջանան նոնոն նոխընթաց օրերուն։ Կարծես դեռ երեկ էր որ առաջին անգամ այս դարբրը մտայ։ Եւ սակայն, այս երեք տարիներուն մէջ ի՞նչ չարտ տեղութիւն տուսցած եմ, ինչչափ նոր տեսակէտ իմ մտայ մէջ, ինչ բարտարական փոխարութիւն։ Մէկ կողմէն, կը տեսնեմ որ ուսման անհոն հորիզոնը յանչափս կը բացուի իմ դիմաց և յայտ կը կարեմ երբեք նորա սահմանին հասնելէ։ Մեր վարժարանները միեանց հակառակ վարդապետութիւնք կը բացատրեն մեզի, իրենց հետապատութեանց հետեւանքը մի են միութեան, ոչ՝ ինչ ճշմարտութիւն։ Տիեզերք ինձ կ'երեւայ իբր անթմանցելի հանելուկ։ կը ներկայացնէ՞ նոյ իրական բան մը, թերեւս՝ մեզմէ իւրաքանչիւրին հանար՝ խնդիրի մը երան է։

Մեր երազն Գոխիտ տեսի իւր ծաղոթ անաղ մարդկային ընկերութեան և իւր անիրաւութեան։ Ոհ, ինչպէս փոտ է զիտուած այս ընկերութիւնը։ Ամեն բան պէտք է փոխել, բայց ինչքան դժնէ ենք այդ հոյակապ գործը կատարելու համար, և ինչ ծարսե ի են մեր ոյժերը։ Միայն ցաւալի լուրեր կ'սանանք։ Մեր երկիրը կը յեսաղիմէ փոխանակ յառաջանալու։ կամք ունեցող անձինք կը լքուին կամ իրենց ջանքն իրենց դէմ կը դառնայ, իրենց կոյր ժամանակակիցք կ'անդիսանան գիրենք, միայն մեզի բաներու՝ ճնշանց՝ բանտերու՝ Սիբիրիսմ վայ կը խօսի։ . . . Մեր սերունդը զոհեալ է։ կարելի է բան մը հինելու նախասահմանեալ չէ, և իւր տխուր զարտիքը եղանդը կործանելով պիտի գոհանայ Այդ թեզմ ժողովրդը, ուսկից ծագած եմ, և որու համար կ'աշխատիմ, իւր անտանութեան մէջ թմրած է։ կը միանայ մեր հայածողաց հետ, և մեր դէմ եղած հերարանքը ամսրդ օրէն կը բացարէ։ Անցեալ օր, իմ ընկերուհեայ շատերուն հետ չիրակէն կ'անցնէի հասարակաց սահնակով։ զօրաւոր մեղ ճանչցան, չրջապատեցին և ընկերացան իրենց զանչիւններով։ «Լէհ, Վիլօրի արուարձանի կայսրուհիք, տե՛ղ տուէք կայսրուհեայ, հա՛, հա՛։

«Վնաս չուտի։ պէտք չէ յուսահատիլ, պէտք չէն մանուանող զրպայն արարայութիւնք, անարժան սրնտիսի աղջիկան մը որ իւրաքանչիւր նեարդի ատուռը գիտէ, անարժան Ռուս կանիին։ պէտք է յառաջ քաշել՝ այս ապուշ աշխարհին դէմ, ինչպէս կը քաշէին նախին հուսարի տարաբներն։»

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼԳ

Մեծանուն զրուիչ. — Ֆրանսա ի Ֆրանսա, մեր զեղեցիկ զորութիւնը կը հատատարի մէկ միլիոն հարիւր հազար ֆիւ, այսինքն 14 միլիոն մարդու զորութիւն։ Հաշուած են թէ՝ Ֆրանսայի մէջ սպառելի ցորեն մնացելու հանար զրաստածուած մեքենայք վարուն հազար զեղիի զորութիւն ունին։

Եւրոպէս Վիհանպեռոս տարէք։ — Եւրոպայ ամենէն ծեր վիհանպեռն է Գերմանիոյ կայսրն՝ Կիլեամ որ 87 տարեկան է։ Յետոյ կուգան թագաւորի Ծուսիմարքայի Բրիսարեան Բ. Ղազարոս 66 տարեկան։ Անգլիոյ Վիքթորիա թագուհին 65 տարեկան։ Դանէս–Նորվեկիոյ Ռոկար Բ. թագաւորը 55 տարեկան։ Ռուսերոյ Ֆրանսաս–ծողէֆ կայսրն 54 տարեկան։ Գերմանիայի Լէոպոլտ Բ. թագաւորն 49 տարեկան։ Փորթուգալի արքան Լուի Ա. 46 տարեկան։ Թուրքիոյ Օգոստոս Սուլթան Ազիզ Համիտ Բ. 42 տարեկան։ Իտալիոյ թագաւոր՝ Ումբերտիին 40 տարեկան։ Ռուսաց Ալեքսանդր Գ. կայսրն 39 տարեկան։ Գաղիերայի թագաւոր Լուի-Ֆիլիպ 39 տարեկան։ Սուեդայ Գէորգ Ա. արքան 38 տարեկան։ իսկ ի վերջ կուգայ Սպանիոյ Ալֆոնս թագաւորը, վեհագեղաց ամենէն երիտասարդը, որ 27 տարեկան է։

Փարոներ և խարխներ։ — Մինչ 1825ին Ֆրանսայի եղերքներն ընտանորուած էին միայն 15 փարոններով այսօր ամեն ինչ փոխուած է։ այժմ Ֆրանսայի ծովեզերեայ կղզիներ հատատուած են 367 փարոններ այլ 27 ծովային ժայռից վրայ կը գտնուին։ Դարձեալ նաեւ խարխներ, նոյնպէս թիւն այսօր 758ի կը հասնի մինչ 1820ին հարիւ մի քանի խարխներ (շանդարներ) կը գտնուէր։ Հաշուած են թէ ծովու վրայ գտնուող վարոնի մը կամ նաեւ խարխի մը մէկ մեգր բարձրութիւնը կարժէ 31,000 ֆրանք Անգլիոյ, և 13,000 ֆրանք ի Ֆրանսա։

Մարդասիրական Ֆրանսայ։ — Ֆրանսայի Ազգային մատենադարանը՝ որոյ նմանը երբէք տեսնուած չէ, կը պարունակէ երկու միլիոն հատոր գիրք։ Բացի Ազգային մատենադարանէն, Փարիզու մէջ կը գտնուին հեաւեւեալ մատենադարանները։

«Գիւանագիտական մատենադարանը» 1808ի հիմնեալ, կը պարունակէ 20,000 հատոր։

«Զինուորական մատենադարանը» հիմնեալ ի ձեռն Սարլի Տ'Ալբէնսոնի, 200,000 հատոր։

«Դատարանի մատենադարանը» 12,000 հատոր։

«Արուեստից մատենադարանը» 20,000 հատոր։

«Իրաւաբանութեան մատենադարանը» 9,000 հատոր։

«Բժշկական մատենադարանը» 35,000 հատոր։

«Դրամական մատենադարան» 2,000 հատոր։

«Ազգային տարադրատան մատենադարանը» 3,000։

«Մարդաբանի մատենադարանը» 165,080 հատոր։

«Ազատքին գործոց պաշտօնատան մատենադարանը» 14,000 հատոր։

«Ծերակրատի մատենադարանը» 20,000 հատոր։

«Սենդ–Ժրմրվիէվի մատենադարանը» 170,000 հատոր։

«Սարդոնի մատենադարանը» 125 հազար հատոր։

Ի վերջոյ կուգան Ֆրանսայի նշանաւոր քաղաքաց մատենադարանք։

Գրատ	140,000	հատոր
Ռուան	120,000	»
Էքս ան Բրովանս	100,000	»
Գրենոբլ	75,000	»
Մարսիլիա	75,000	»
Կրենոպլ	70,000	»
Լիլ	25,000	»
Թուլուզ	60,000	»
Մէցս	50,000	»
Լը Հավրը	22,000	»
Օրլէան	35,000	»
Վերսայլ	65,000	»
Համագումար	697,000	»

Այս հաշուոյն մէջ չգտնուիր Ֆրանսայի այն 215 երկրորդական քաղաքները, այլ մատենադարանք կը պարունակեն 20,000 հատոր։

Այս մասին եղած հաշիւներն կը հատատատեն թէ՝ Ֆրանսայի բոլոր մատենադարանաց մէջ գտնուող մատեանից թիւը 3 միլիոնի կը մերձենայ։

Հայերիներուն ծրագրագրին առաջինները։

1. Ապրելու ցանկացող օձ։ մեծ պարապային վրայ չը սոսար։

2. Աշխատութիւնը չարեաց պատճառ չէ։ ապրիլն են ամեն տեսակ մեղութեանց պատճառը։

3. Թարգմանութիւնը աւելի զօրաւոր է քան կամարդութիւնը։

4. Գնանք մի անցած ժամանակը՝ զրաչարը նախատանք կոխարդիլուն։

Թարգմանիչը Գ. ապանեան.

Վիրգիլիոս մեծանուն Լեոպ Պէրթոն Բ–ոյ իւր մէկ յօդուածոյն մէջ ժողովրդեան ուշադրութիւնը հրաւիրեց այն փեռաբանեան վրայ զոր կանայք իրր զարդ կը գործածեն։

«Այս ինդիրը, կրսէ մեծանուն յօդուածագիրը, աւելի կարեւորութիւն ունի բնաբանեներուն քան այն ընկերութեանց որոց նպատակն է կենդանեաց պաշտպանութիւնը։ Անցեալ տարի, Բրօֆիսէսոր Թոմէնսէնի ըրած հետազոտութեանց շնորհիւ, հաշուած են թէ յեղբարա կանանց գլխարկ պատրաստող գործարանի մը մէջ 40,000 թռչունք ըսպանուած են մէկ տարուց մէջ։ Անգլիացի գիտուն թռչնաբան մը, Ճօհն Նէվմոն, հաշուած է թէ՝ անցեալ ամիս ի Լոնտրա սպանուած են 15,574 թռչնաձագ, 25,000 պտուկայ, 17,000 ծովային ճայ և 10,000 արագիլ կանանց գլխարկները զարդարելու պատրաստակամ։

Եղած հաշիւներէն կը հասկցուի թէ թռչնոյ կոտորածն մեծ է զի Մաքսիմի ու Բինեհոսիի վճռատանոցաց մէջ իսկ ամէն օր կը ծախուի կենդանի թռչուններ հարը 5–10 սանդիկի իբր խորտիկ Սպանիացի ազգայց։ Մ. Մ.

Տիրիսի Մշակին.

«Զարդ լրագիրը հարդրդում է հեաւեւեալը. «Մարտի 20ին, Նոր Նախիջեւանում սպանված դատն մի ամբողջ ընտանիք՝ պառաւ Դարդանովին, նրա աղջկան, Զերբէզովի այրիին և իմաստ Մարիամին։ Բարին էլ խեղդված էին։ Մանուանդ այլանդակված է աղջիկը։ Սպանութիւնը դատն ըստ բոլոր կարարելու համար է եղել։ Զարս մարդասպաններ բռնված են։ Նրանց մէջն է յայտնի աւազակ Հայ Եակոբը։ Հինգերորդ մարդասպանին որսնում են»։

դիներին միայն եղբը զարակած, սառնասուն հալին առջեւ, հաղիւ իւր մերկութիւնը ծածկող ցնցոտի մը վրան ունենալով։

գեմոին իջուցեր էր։ Իսկ մարթին մէջ ծառաբան կարծածս՝ զանգակատան զաղաթին հոգեցոյցն էր։ Առանց այլ եւս տարակուսելու՝ տի տարճանակ

դարձեր ինքնագրագրի։ Ինչ մարդ է՞ որ ինքնագրագրի ուզեր է դարձնել։ Խոկոյն բարաշնա տի և ամենայն զօրութեանի դայն հարուածել սկսայ։ Այս անակնկալ ծեծը զարհուրեցուցիչ դարձաւ, և տատեալ ա-

ինքնասիրութիւնները, ծերքնքուծներն ու. սատատատիները։

Որոմհեանեւ բաւական ժամանակ անցաւ մինչեւ որ պաշտօնի մտայ, երկու

կամ դէ կրնայ լինել, եթէ ունենայ, կրսէր տարդ վատերով։ Ինչ Նշանարեցի ձէսի ինչ քնդհանուր ժամանակ մանդ՝ Ինչ յետոյ, անցնինք

Ժաղուհոյն։

մասաւորը Հայ... ...գանութիւն, ... և ի զիր։—Փուա... (Շարունակելի)

զրիչներ)։

Ցուլս 11 Դեխ— ...զրաձակ (Բ. Դատա.)։—Հայերին ...թիւն ...

ՀԱՆՐՔԱՑՈՅՑ ԴՈՐԾԻ

Անհաշուելի դարերէ ի վեր երկրիս ստորոտը գտնուող հանքերը գտնելու ջանքեր եղած են։ Գիտութիւնը արուեստք և երբեմն ալ կախարդութիւնը գործածուած են հանքի մը գոյութիւնը իւր տեսակը և երկրին մակերեւոյթէն ունեցած խորութիւնը ճշդիւ գիտնալու և չափելու համար։ Ասոնք չատ անգամ գոհացուցիչ արդիւնքներ չունենալով հանքագործը վերջապէս ստիպուած են այն պարզ ու հին դրութեան հետեւիլ և երկիրը խառնելով գտնել, կամ դիպուածով պատահիլ այդ հարստութեանց աղբիւրներու։ Դործի մը որ ճշդապէս ցոյց տայ հանքերու գոյութիւնը, իրենց տեսակը և հարստութեան ճոխութիւնը կամ քանակութիւնը՝ այս դարուս պահուած է եղեր և դուցէ այս դիւան ալ Ամերիկայի պիտի վերագրուի իւր տեսակին մէջ՝ առաջին և նշանաւոր դործին ատ հնարուած և գործադրուած բլլալուն պատճառաւ։

Նոր հնարուած հանքացոյց դործին և իւր զօրութիւնը հասկնալու համար նախ պէտք է ըմբռնել թէ երկրիս ստորոտը գտնուած հանքերէ եղէքտրական զօրութեան հոսանք մը կայ միշտ։ հոսանք մը որ հանքին խորութեան աստիճանին համեմատ զօրաւոր կամ տկար է։ Գիտնալու է նաեւ թէ աշխարհիս մէջ միշտ ցարդ գտնուած հանքերու բոլորին դրութիւնն ալ հիւսիսային արեւելքէ՝ հարաւային արեւմուտք է։

Հանքացոյց դործին երկու բաղկացուածութիւն և վերջ մասնաւոր լայնութիւն ունեցող պարզ տախտակի մը վերայ մին բացատկան և միւսը դրական երկու եղէքտրական գործիներ ունի դետեղուած, որոնք զանազան թելերով և թիթեղներով մէկմէկու կապուած են. այս թելերու հետ հաղորդակցութիւն ունեցող երկու պղպատ ասեղներու միջոցաւ երկրին տակը գտնուած հանքերու հոսանքի զօրութիւնը և տեսակը կայայտնի ապէս։ Հանքացոյց դործիքի պղպատ ասեղները երկրի մակերեւոյթին կպած վայրկենիդ եթէ ստորոտը հանք կայ՝ դործիքը չլլան ընել պիտի սկսի առաւել կամ նուազ արագութեամբ՝ գոյութիւնը ցոյց տուած հանքի խորութեան չափովը և կամ հանքին զուտ կամ խառն մետաղներէ բաղկացեալ բլլալը իւր սկզբունք ունենալով. անանկ որ եթէ հարիւր ոտնաչափ խոր է հանքը և զուտ մետաղէ կազմեալ միկակ չլլան, իսկ եթէ հազար ոտնաչափ և այլ և այլ մետաղներէ բաղկացեալ հանք մ'է գտնուածը՝ տեսի ծանր չլլան ընելով մէկ տեղ խառն և անորոշ այսինքն թէ դրական և թէ բացասական զօրութեան նշաններ ցոյց պիտի տայ. իսկ եթէ գործիքը գտնուած երկրին ստորոտը բոլորովին զուրկ է հանքերէ, հանքացոյց գործին անշարժ կը մնայ յատակաւ։ Այս օրերս եղած փորձերով հաստատուեցաւ թէ հանքերու գտնուած տեղերէ եթէ միայն մէկ մասնաչափ հեռի դնես հանքացոյց գործին՝ որ եւ է նշան մը պիտի չտեսնես և այս կերպով հանքերու ճիշդ սահմանները տարածութիւնները և խորութիւնները պարզ և որոշ կերպով պիտի կարենաս գծել հանքերը բանեցնել սկսելէ առաջ. և այս կերպով հաղարներով սակիներու գումարներ վատնելէ պիտի ազատին հանքագործք։

Ինչպէս որ կերեւնայ մեր այս յօդուածի հատուածութենէն, մենք ոչ հիմնական գիտութիւնը ունինք այս մասին և ոչ ալ մեր հայրենի լեռների մէջ ունեցած հմտութիւնը կրնայ այս տեսակ անզուգական, կիսամէջ ընել հրաշալի գործիքի մը մասնամասն նկարագրութիւնը ընել. և եթէ այս չափը գրել համարձակեցանք ուզեցինք իմաց տալ ընթերցողաց թէ որ նոր է և օգտակար միանգամայն, և եթէ իրենք էփափաքին մեր հայրենեաց մէջ փորձել գտնել և բանեցնել հանքեր՝ ահա պատեհութիւն մը իրենց որ ուժան և գոհացուցիչ միջոցներով կրնայ մասնաւոր ցոյց տալ հանքերու գոյութիւնը և տեսակը։ Այլն։

Մ. ԹՕՓՃԱՆԵԼԵԱՆ

ՕԴՏԱԿԱՐ ԽՐԱՏ ՄԸ

Մետաքսեայ հագուստները մաքրելու միջոց մը։ Կանաչ թէյը լաւ մը թրջելով, հետը խառնեցէք ափ մը չուչանի և մի նուշակի արմատ։ Պէտք է որ մետաքսեայ նիւթը 24 ժամ մնայ այս բաղադրութեան մէջ, յետոյ կակուղ խոզանակով մը բիծերը պէտք է մաքրել և հարթուկով վրայէն անցնիլ։

Այս ըսածէն յետոյ, մետաքսը բոլորովին կը մաքրուի, կը կակղնայ և անոյշ հոտ մ'ալ կուենայ։

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ԿՈՍԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

Գրեց

Գրէֆոր Զէլինսկի

Կը ծախուի 6. Զինճիրճեան դրատուն Մահմուտ փաշա թիւ 239. Դին 10 դահեկան

Կը գտնուի նաեւ Բերա Վէյսի դրատունը։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ԴԵՂԱՐԱՆ Պ. ԵՒ Հ. ՓԻԻԶԻԻՐԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Երկար ժամանակէ ի վեր՝ դեղավաճառութեան եւ դեղագործութեան պաշտօնի հասարակութիւնը գոհացնելու համար մեր ձեռքէն եկած ջանքը խնայած չըլլալնիս յայտնի է մեր պատուաւոր ժամանորդաց և բոլոր հասարակութեան։ Այս անգամ ալ, մեր յարգոյ յաճախորդաց դիւրութիւն մ'ըլլալու համար, դեղարան մը բանալ փափաքելով, շատ տարիներէ ի վեր ամենուն ծանօթ Գալաթիոյ Ենի-Ճամի փողոցի 26 թիւ մթերանոցին դատ՝ նոյնպէս Կ. Պոլիս Կամուրջին դիմացը 77 թիւ «Պ. եւ Հ. Փիւզիւքեան եղբարք» անուանք դեղարան եւ մթերանոց (տէբոդիթէ) մ'ալ բացած ենք, ուր Ֆրանսայի եւ Անդլիոյ քիմիական բաղադրութիւններն ու զանազան դեղերը, մեծ խնամով չինուած, եւ ամենէն ընտիր տեսակները կը գտնուին։ Ասոնցմէ զատ ամեն առեն գործածուած զանազան տեսակ դիրք, ալնիւ ձկան իւղ, նորվէկիոյ չօքօլա, քօնեաք եւ ուրիշ ըմպելիք մինչա կը գտնուին։ Եկած դեղերդ իսկոյն թարմ դեղերով, և մեծ խնամով կը պատրաստուին։ Ասոնցմէ զատ դեղարանին վերնայարկը բժշկաց համար յատուկ տեղ որոշուած ըլլալով, հիւանդութեան մը համար բժշկի հետ խորհրդակցիլ ուզող անձինք, մեր դեղարանը գալով, ամեն կերպով օգուտ կը տեսնեն։

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆ

ԶԱԳԱՒՈՐ ԳԻՆ

ՀԱՆԵ ՎԱՃԱՌԱՍՏՈՒՆ ՆՈՒԱՐԵՂԻՆԱՑ

Պոլսէ—Բաղչէ Թահդիլ փողոց Թիւ 59

Գիւղ գրեմ առ գրեմ ոգբէ-բէն

Մեզմէն էֆ. Տէօքմէճեանի վաճառատան մէջ կը գտնուին նոյարեղինաց վերարկուներ ամեն տեսակ տարազներ, որպիսիք են, խաչիէ՝ սովորական, լաւ և ընտրագոյն (մարթինիքա)։ շաքար՝ Մարսիլիոյ և Թրքստէի։ այլ և այլ տեսակ բաբանաչէքներէ դատ, Ֆրանսական բուն Ֆուրնիէ։ Ապրիլի թարմ և ընտիր իւղ։ Նաբուլիի մաքարոն։ Ճէնովայի և Նաբոլիի չէրիչէ։ բրինձ՝ Մախաուսէ և Ռիզոն։ լուբիա և սիսեռն՝ եփուն և խիստ հավ մեղ։ ատուշեղէնի և խորոզնի յատուկ լաւագոյն ալիւր։ օսլայ (նիշասթա) և տարաթի։ Քանարոյ և Այվալըքի ընտիր աճառ։ Լոնտոնի և Մարսիլիոյ քօլա։ Սուերիկայի քարիւղ (կազ)։ Լոնտոնի ընտիր լեղակ (չիվիտ)։ քօնեաք և այլ ոգելից ըմպելիք։ սուտա։ Թարմ ըսթաքօղ և սարատին։ Այվալըքի ընտիր ձէթ։ Թարխանա և պուլիսար։ մէկ խօսքով, այն վաճառատան մէջ կը ծախուի ամեն տեսակներողն լաւագոյն այն պիտանի բաներու, որք առեւտրական այն ճիւղին կը վերաբերին գլխաւորապէս։

Ամեն յանձնարարութիւն կը կատարուի ուղղութեամբ և կանոնաւորապէս։

Գիները խիստ չափաւոր են։ ԱՊԱՌԻՒ ՁԱՌ։

ԻԼԱՆ

ԹԱԶԻՆԵԻ ԹԱՍՍԱՑԻ

ՇԱՀԱՆԷ

Մարթապիլէր իշուն միւպայեա օլունանաց սէպգէնին միւնադասասը-նա իշպու նիսանը բուտինին օն տօգուզընը փէնչէնպիհ կիւնի պարչա-ղալանիլ։ Թէնպիլէն իթա իսէճէքլէրին եէվմի մէգրիւրտէ խաղինէի խասսայի շահանէյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ 2—3

300 Նիսան 15

ԻԼԱՆ

ԹԱԶԻՆԵԻ ԹԱՍՍԱՑԻ

ՇԱՀԱՆԷ

Հաթապ անպարընն պիր սէնէլիք իտարէսի իշուն մէլզում հաթապէն պէհէր ճէտիա իսքէլէ չէքիսի օն տէօրթ զուրուշա թալիպի էօհանէսինտէ օլուպ, դարարը գաթիսի տարի իշպու նիսանը բուտինին օն տօգուզընը փէնչէնպիհ կիւնի վերիլէճէ յինտէն՝ թէնպիլէն իթա իսէճէքլէրին եէվմի մէգրիւրտէ խաղինէի խասսայի շահանէյէ պուսուտմալէրի իլան օլունուր։ 3—3

300 Նիսան 14

Արտօնատէր, Ց. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԶԱՐԵՀ

Ղալաթիա, Քիւրէքճիքլր փողոց, Թիւ 41

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

18՝4 ԱՊՐԻԼ ԱՄՍՈՒ

ՎՈՍԲՈՐԷՆ ԻՋՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ՆԱՒԱՊԱՏՈՅՑԻՔ	ԹՐԻՔ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ																															
	33	28	21	18	23	25	22	4	17	33	32	2	23	28	21	18	22	17	23 բ	2	15	33	25	4	32	2	28	23	25	4
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Ա. Բավար	—	—	—	—	—	—	—	—	12 45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8 15	—	—	—	—	—
Բ. Բավար	—	—	—	—	—	—	—	—	12 53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8 23	—	—	—	—	—
Եէնի մահալլէ	—	—	—	11 45	—	—	—	—	1 03	—	—	—	—	—	2 15	—	—	—	—	—	—	4 15	—	6 15	8 33	—	—	—	—	—
Մէզ պուրնու	—	—	—	11 49	—	—	—	—	1 07	—	—	—	—	—	2 19	—	—	—	—	—	—	4 19	—	6 19	8 37	—	10	—	—	—
Գէօրէք տէրէ	—	—	—	11 53	—	—	—	—	1 11	—	1 30	—	—	—	2 23	—	—	—	—	—	—	4 23	—	6 23	8 41	8 45	10 04	—	—	—
Իրիճ պուրնու	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Թարապիա	—	—	—	12 04	—	—	—	—	1 19	—	1 41	—	—	—	2 34	—	—	—	—	—	—	4 34	—	6 34	8 52	8 56	10 15	—	—	—
Պէյքօզ	—	—	—	—	11 45	—	—	—	—	—	1 50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 15	6 45	9 1	9 5	—	—	—	—
Բաշ. պանջ	—	—	—	—	11 52	—	—	—	—	—	1 58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 22	6 50	—	9 12	—	—	—	—
Եէնի քէօյ	—	—	—	12 15	—	12 20	—	—	1 33	—	—	—	—	1 35	2 45	—	—	—	—	—	—	4 45	—	7	9 13	—	10 26	—	—	—
Բ. բշ. մահա	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 50	—	—	—	—	—	—	—
Սֆէնիա	—	—	—	—	—	12 27	—	—	—	—	—	—	—	1 42	2 52	—	—	—	—	—	—	4 52	—	—	—	—	—	—	—	—
Եմիրլէն	—	—	—	—	—	12 32	—	—	—	—	—	—	—	1 47	2 57	—	—	—	—	—	—	4 59	—	7 09	9 22	—	10 35	—	—	—
Պէյանը քէօյ	—	—	—	—	—	12 35	—	—	—	—	—	—	—	1 50	3	—	—	—	—	—	—	5 02	—	—	9 2	—	—	—	—	—
Բանլրմա	—	—	—	—	12 08	—	—	—	—	—	2 12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 38	7 23	—	9 26	—	—	—	—
Բ. Հիսար	—	—	—	—	—	12 45	—	—	—	—	—	—	—	1 58	3 08	—	—	—	—	—	—	5 10	—	7 27	9 33	—	10 45	—	10 50	—
Ա. Հիսար	—	—	—	—	12 14	—	—	—	—	—	2 18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 44	7 36	—	9 32	—	—	—	—
Գանտիլլի	—	—	—	—	12 20	—	12 20	—	—	—	2 25	1 20	—	—	—	—	2 30	—	—	3 30	—	—	4 50	7 42	—	9 39	—	10 30	—	—
Վանի բօյ	—	11 15	—	—	—	—	12 26	—	—	—	〃	1 26	—	—	—	—	2 36	—	—	3 36	—	—	4 55	—	—	9 45	—	—	—	—
Պէշիք	11	—	11 45	—	—	12 51	—	—	—	12 55	—	—	—	2 06	3 16	2 10	—	—	3 15	—	—	5 18	—	—	9 41	—	—	—	—	11 10
Արնաուտ քէօյ	11 07	—	11 52	—	—	—	—	12 25	—	1 02	—	—	1 35	—	—	2 17	—	2 50	3 22	—	4	5 25	—	7 52	9 48	—	10 58	—	—	—
Զանկլ բօյ	—	11 22	—	—	—	—	12 33	—	—	—	〃	1 35	—	—	—	—	2 45	—	—	3 45	—	—	5 05	8	—	9 52	—	—	—	—
Բուրու չէշմէ	11 14	—	11 59	—	—	—	—	12 33	—	1 09	—	—	1 43	—	—	2 24	—	2 58	3 29	—	4 06	5 32	—	—	9 55	—	—	—	—	—
Գիւլեր պէյ	—	11 29	—	—	—	—	12 39	—	—	—	〃	1 39	—	—	—	—	2 49	—	—	3 49	—	—	5 10	8 06	—	9 58	—	—	—	—
Որթաքէօյ	11 2	—	12 07	—	—	—	—	12 42	—	1 17	—	—	1 52	—	—	2 32	—	3 07	3 37	—	4 16	5 40	—	8 15	10 3	—	11 10	—	—	—
Բուգկանմաք	—	11 35	—	—	—	—	12 46	—	—	—	〃	1 46	—	—	—	—	2 56	—	—	4 06	—	—	5 17	8 24	—	10 5	—	—	—	—
Պէշիկթաշ	11 30	—	12 15	—	—	—	—	12 58	—	1 25	—	1 56	2 07	—	—	2 40	—	3 16	3 45	4 16	4 24	5 58	—	8 34	10 11	—	11 18	—	—	—
Իսկիլիսար	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	〃	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5 25	8 44	—	10 13	—	—	—	—
Պապիթաշ	—	11 47	—	—	—	—	—	—	—	1 34	—	—	—	—	—	—	—	—	3 54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
ԿԱՄՈՒՐՋ	11 45	11 55	12 30	12 50	1 05	12 20	1 02	1 08	2 08	1 42	3	2 11	2 18	2 55	3 45	2 55	3 12	3 51	4 02	4 31	4 39	6 03	5 40	0 59	10 26	10 28	11 33	11 —	11 20	11 40

Այսպէս նշանով ժամերը կը նշանակեն հաղորդակցութիւն երկու շոգենաւուց։ 〃. Ուրբաթ օրերը միայն։ բ. Բացի ուրբաթ օրերէ։

ԾԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆ, Ի բաց առեալ շոգենաւուց մեկնելու ժամերէն, մնացորդ ժամերը փոփոխութեան ենթակայ են դէպ օդի կամ այլ պատճառաւ։

Կ ՄՈՒՐՋԻՆ ՄԵԿՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ՆԱՒԱՊԱՏՈՅՑԻՔ	ԹՐԻՔ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ																													
	33	28	21	2	23	18	4	22	33	17	25	23	2	18	32	22	28	23	25	18	4	17	33	22	32	23	25	21	28	4
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Գալաթիա	12	12 15	12 45	12 45	1 05	1 40	1 45	2 15	2 30	2 20	2 30	2 45	3 15	3 30	5	6 45	8 15	9 30	9 50	10 15	10 30	10 50	10 40	11 05	11 10	11 10	—	11 40	11 45	12
Բաղչէճիք	—	—	—	—	—	—	1 55	—	—	—	—			—	5 10	—	—	9 40	—	—	—	—	—	11 15	—	—	—	11 50	—	
Իսկիլիսար		12 20	—	—	—	—	1 59	—	—	—	2 45			—	—	6 59	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Պէշիկթաշ	—	—	1	—	—	—	2 09	—	2 45	—	—			—	5 14	7 09	8 29	9 49	10 05	—	10 45	—	10 55	11 24	—	—	—	—	12 —	12 15
Բուգկանմաք		12 36	—	—	—	—	2 19	—	—	—	2 51			—	—	7 19	—	9 59	—	—	—	—	11 05	—	—	—	—	12 02	—	
Որթաքէօյ	—	—	1 08	—	—	—	2 25	—	2 55	—	—	—		—	5 22	7 25	8 37	—	10 15	—	10 55	—	—	11 52	—	—	—	—	12 03	12 25
Պէյրէ պէյլի		12 45	—	—	—	—	2 28	—	—	—	2 58			—	—	7 28	—	10 06	—	—	—	—	11 12	—	—	—	—	12 09	—	
Բարու չէշմէ	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—		—	5 31	—	—	—	10 22	—	11 01	—	—	11 40	—	—	—	—	12 16	12 51
Զանկլ բեօյ		12 49	—	—	—	—	2 35	—	—	—	3 04	—		—	—	7 35	—	10 12	—	—	—	—	11 18	—	—	—	—	12 15	—	
Ակնաուտ քէօյ	—		1 19	—	1 30	—	2 42	—	3 04	2 45	—	—	—	3 55	7 41	8 45	—	—	10 29	—	11 09	—	—	11 47	—	—	—	—	12 25	12 55
Պէշիք	12 30	—	—	—	—	2 10	—	—	3 11	—	—	3 15	—	—	5 45	—	8 52	—	10 37	—	11 16	—	—	11 54	—	—	—	—	12 50	
Վանի բօյ		12 56	—	—	—	—	—	—	—	—	3 11		—	—	—	—	—	10 19	—	—	—	—	11 25	—	—	—	—	12 22	—	
Գանտիլլի	—	—		1 15	—	—	2 50	2 45	—	—	3 17		3 45	—	—	7 49	—	10 26	—	10 45	—	—	11 31	—	—	—	—	—	—	
Ա. Հիսար		1 06	—	—	—	—	2 53	—	—	—	3 23		—	—	—	—	—	—	—	10 51	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Բ. Հիսար	—		1 34	—	—	—	3 07	—	3 19	—	—	—	—	—	5 52	8	9	—	10 45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Բանլրմա		1 11	—	—	—	—	3 16	—	—	—	3 30	—	—	—	—	8 09	—	—	—	10 58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Պէյանը քէօյ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Եմիրլէն	—		—	—	—	—	3 25	—	3 24	—	—	—	—	—	6 03	8 18	9 09	—	—	—	—	11 02	—	—	—	—	—	—	—	
Սֆէնիա	—	—	1 39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6 08	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Բ. դշ. մահա	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11 10	—	—	—	—	—	—	—	
Եէնի քէօյ		1 27	1 48	—	—	—	3 34	—	3 33	—	—	—	—	—	6 15	8 27	9 18	—	—	—	—	11 13	—	—	—	11 40	—	—	—	
Սարայբուրնու	—	—	—	—	—	—	3 44	—	—	—	3 47	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11 18	—	—	—	11 46	—	—	—	
Պէյքօզ	—	1 21	—	—	—	—	3 51	—	—	—	3 56	—	—	—	6 27	—	—	—	—	11 10	—	—	—	—	—	—	12 18	—	—	
Թարապիա	—		1 58	—	—	—	4	—	3 45	—	—	—	—	—	6 36	7 37	9 28	—	—	11 17	—	11 25	—	—	11 48	11 55	—	—	—	
Իրիճ պուրնու	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	11 26	—	—	—	—	—	—	12 25	—	—	
Պէյրէ տէրէ	—		2 05	—	—	—	4 11	—	3 48	—		—	—	—	6 48	8 42	9 45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12 26	—	—	
Մէզ պուրնու	—	—	2 07	—	—	—	4 15	—	3 52	—		—	—	—	6 50	—	9 49	—	—	11 38	—	11 35	—	—	11 38	—	12 31	—	—	
Եէնի մահալլէ	—		2 11	—	—	—	4 19	—	3 56	—		—	—	—	6 54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12 02	—	—		
Բ. Բավար	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	7 04	—	—	—	—	11 50	—	11 45	—	—	12 08	—	12 37	—		
Ա. Բավար	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	7 12	—	—	—	—	12 —	—	11 49	—	—	12 12	12 11	—	—		
																						11 53			12 16	12 18	—	—		

ԻՍԿԻԼԻՍԱՐԻ ԳԻԾ

ԻՍԿԻԼԻՍԱՐ—ԿԱՄՈՒՐՋ

Իսկիլիս.	11	15	12	—	12	30	1	—	1	30	2		2	30	3	10	3	45	4	30	5	5	5	45	6	20	7		8	10	9		9	45	10	20	10	30	10	40	11	05	11	25	11	45	12	05
Պէշիկթ.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	15	—	—					6	30			8	20	—	—	—	—	10	30	—	—	—	—	—	—	—	—
Կամուրջ	11	30	12	15	12	45	1	15	1	45	2	15	2	45	3	25	4	—	4	45	5	26	6						6	40	7	15	8	30	9	15	10	—	10	40	10	45	10	55	11	20	11	40	12	—	12	20

ԿԱՄՈՒՐՋ—ԻՍԿԻԼԻՍԱՐ

Կամուրջ	11	45	12	—	12	45	1	15	1	50	2	20	2	55	3	30	4	—	4	45	5	30	6	—	7	—	8	15	9		9	30	10	—	10	25	10	45	11	05	11	05	11	50	12	05	12	5
Պէշիկթ.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	10	—	—	—	—	6	10	—	—	—	—	9	10	—	—	10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Իսկիլիս.	12	—	12	15	1	—	1	30	2	5	2	35	3	10	3	45	4	20	5	—	5	45	6	20	7	15	8	30	9	20	9	45	10	20	10	45	11	—	11	20	11	20	12	05	12	20	12	20

ԿԱՌԱԲԱՐՋ ՇՈԳԵՆԱՒ

ԻՍԿԻԼԻՍ · ՍԻՐԲԷՃ · ԻՍԿ.

Իսկիլիս.	2	45	4	—	10		11	15																												
Գալաթի.	3	—	—	—	—	—	11	30																												
Փէրէնի	3	05	4	20	10	20	—	—																												

ՍԻՐԲԷՃ · ԻՍԿ · ԻՍԿԻԼԻՍ.

Փէրէնի	3	15	4	45	10	45	—	—																												
Գալաթի.	—	—	5	—			—	—																												
Իսկիլիս.	4	35	5	15	11	05	11	30																												

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻԻ ԳԻԾ

ՀԱՐԷՄ—ԻՍԿԷԼԷՍԻԻ

Կամուրջէն	2	45	3	15	10	45																														
Սարաճաք					10	57																														
Հարէմ իսկ	2	—	3	35	11	—																														

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ—ԿԱՄՈՒՐՋ

Հարէմ իսկ	1	40	3	30	11	—																														
Սարաճաք	2	07	3	37	11	07																														
Կամուրջ	2	20	3	50	11	20																														

[1] Բաց է Հրէից ասն օրերէ։ [2] Կիրակի օրն չկայ։ [3] Բուպաթիարով։ [4] Բուգդուանքը։